

Overdenking

Dagelijks geloof

We kennen ze allemaal. Diep gelovigen, die zich bijzonder onchristelijk gedragen. En diep ongelovigen, die zich juist bijzonder christelijk gedragen. Zo bezien maakt het dus niet uit of je gelooft. Althans, je geloof hoeft niet te bepalen of je 'deugt'. Als in, welke impact je hebt op je omgeving. Wat jouw aanwezigheid bijdraagt, of juist afdoet, aan de wereld om je heen.

We hoorden over het leven van Hennie Kruik. Ik heb Hennie nooit gekend, maar het verhaal raakt me omdat ze tot leven komt. En wat zie je dan, wat hoor je dan? Een vrouw die iets betekend heeft – door te zijn wie ze was. En dat was voldoende. 'Bid en werk, doe wat je hand te doen vindt, probeer het goede doen. Mensen proberen te helpen als dat op je pad komt. Leven in harmonie met de natuur.' Laten we eens stil staan bij onze Remonstrantse geloofsbelijdenis (het eerste deel). Kijken of we daarin iets kunnen vinden wat kan dienen als leidraad voor ons dagelijks handelen – vanuit een eenvoudig, dagelijks geloof.

*“Wij beseffen en aanvaarden dat wij onze rust niet vinden
in de zekerheid van wat wij belijden,
maar in verwondering over wat ons toevalt en geschonken wordt;
dat wij onze bestemming niet vinden in onverschilligheid en hebzucht,
maar in wakkerheid en verbondenheid met al wat leeft;
dat ons bestaan niet voltooid wordt door wie we zijn en wat we hebben,
maar door wat oneindig groter is dan wij kunnen bevatten.
Door dit besef geleid, geloven wij in Gods Geest
die al wat mensen scheidt te boven gaat
en hen bezielt tot wat heilig is en goed,
opdat zij, zingend en zwijgend,
biddend en handelend,
God eren en dienen.”*

'Wij geloven in Gods Geest, die al wat mensen scheidt te boven gaat, en hen bezielt tot wat heilig is en goed' Dat kunnen we wel gebruiken deze dagen... En: 'Goed'. Wat is dat dan? We weten allemaal wat 'goed' is. 'Goed' is waar je echt blij van wordt. Diepe blijdschap. Blijdschap die je vervult. Die je optilt. We weten ook wat niet 'goed' is. Naar doen, een ander te na komen. Met geweld iemands leven binnendringen en daar schade aanrichten – voor je eigen plezier en gewin. Geen rekening houden met de gevoelens van een ander – omdat het je niet boeit. Had u het in de gaten? We brachten 'goed' in verband met een ander. Onze relatie met de mensen om ons heen. En ons begrip voor de ander, diens gevoelens en ervaringen. In hoeverre we in staat zijn om ons in te leven in een ander. Of we begrip kunnen opbrengen voor een ander. Niet sympathie (vind je iemand aardig), antipathie (vind je iemand onaardig), maar empathie. Ik heb voor u een verhaaltje: Niet lang geleden reed ik mee met iemand die ik niet kende. En die mij ook niet kende. En daar gaat het nu even om. Want hij kende wel mijn functie, mijn rol. Ik zat naast hem in een volgwagen, op weg naar een uitvaart, als 'de dominee'.

Afijn, we krijgen geen voorrang. De grote wagen die er aan komt remt niet af, stopt niet, maar rijdt gewoon heel hard door. Wanneer degene naast me niet op de rem had getrapt, had hier misschien wel een andere dominee gestaan. (Is dat erg?)

Ik schrik me helemaal rot (je schrikt nu eenmaal harder wanneer je zelf niet achter het stuur zit) en produceer een bijzonder oprechte, hartgrondige vloek. Om te besluiten met 'En het is nog een Duitser ook..! In zo'n Duitse K-camper!'

Tja. Wat ik niet wist was dat mijn chauffeur gelovig is. En van een heel ander soort geloof dan ik. Dat werd een interessant vervolg van onze rit. Hoe ik als dominee in hemelsnaam zo kon vloeken. En wat mijn God daar wel niet van zou vinden.

Een botsing was vermeden, maar vervolgens botsten wij dus. Maar we hadden nog wat te doen, een uitvaart. Maar ik dacht wel, een keer over preken! Want het is een reuze interessante vraag: Wat zou mijn God wel niet van denken van mijn gevloek?

Nou in mijn geloof (en is dat remonstrants geloof?) is dat vrij eenvoudig. Het kan mijn God waarschijnlijk geen moer schelen wat ik allemaal uitkraam. Sterker nog, ik vermoed dat mijn God zich een hoedje lacht wanneer ik zo hard zit te vloeken. Ik denk dat mijn God zijn wijze hoofd schudt. Dat 'ie denkt: Och och och... Dat die jongen toch zo schrikt van zo'n monsterlijke Hymer – een Duitser die doorrijdt omdat 'ie niet begrijpt dat 'ie in Nederland moet stoppen voor een begrafenisstoet. En ik hoop dat mijn God dan met mij te doen heeft en zegt: 'En dat die jongen mijn naam dan ijdel gebruikt! Tsss...' Hij zou mij wat innerlijk rust toewensen, en misschien zelfs denken: Wat is 'ie toch nerveus. Wat is er niet goed gegaan? Om dan te bedenken: Ik kan echt niet alles regelen hoor. Er is ook zoiets als eigen verantwoordelijkheid van iedere mens. En dan in zijn goddelijke lach schiet over alle menselijke machteloosheid – om zich extra te verheugen op zijn wekelijkse gesprek met de minister-president.

Tot zover het verhaaltje. Allemaal leuk en aardig natuurlijk, maar ondertussen was de man naast mij mooi op zijn ziel getrapt. Want zijn God denkt waarschijnlijk heel anders over mijn gevloek dan de mijne, zo'n vrijzinnige god die zich gewoon een hoedje gaat zitten lachen. (Zijn God was misschien ook niet zo blij met de campagne van de Remonstranten van wat jaren geleden: 'Mijn God...' en vul dan zelf maar in.) Had ik nou ook zo zitten vloeken wanneer ik geweten had dat mijn chauffeur hier echt niet blij van zou worden? Omdat hij vindt dat je niet mag vloeken, en een dominee al helemaal niet? Het begon met mijn aanname dat hij daar niet gevoelig voor was. Ik zat naast iemand die eruit zag als een bierbrouwer – en blijkbaar associeer ik dat niet met gelovig zijn, integendeel. Misverstand geboren.

Wanneer ik het geweten had, dan had ik me anders gedragen. Gewoon omdat ik geen zin heb om iemand nodeloos te kwetsen. Er is al genoeg ellende in de wereld. En veel ellende begint met een misverstand. In mijn geval de te gemakkelijke aanname, dat ik op dat moment kon roepen waar ik zin in had. Waardoor ik op z'n minst de indruk wekte geen rekening te willen houden met hem en zijn geloof.

Ik moet denken aan Jeroen Eisinga. Hij is een Haagse kunstenaar. De man die een compleet bijenvolk over zijn blote hoofd en lijf liet lopen. Hij was er ook mee op televisie. Dit is wat Jeroen schreef in zijn boek *De maatschappelijke ladder* (p. 46): 'Eigenlijk heeft iedereen een leven vol problemen, maar er zijn geen slechte mensen, alleen misverstanden en gebrek aan empathie.'

...geen slechte mensen, alleen misverstanden en gebrek aan inlevingsvermogen. Deze kunstenaar beschikt over een grote beschouwende kwaliteit. Hij kan afstand nemen. Uit een situatie stappen en er naar kijken. Wat gebeurt hier nou eigenlijk? Hij kan denken –en niet-handelen!– vanuit innerlijke rust. Want als je duizenden bijen over je blote lijf laten kunt lopen zonder in paniek te raken... Zo zen... Toch is het wat ik ons deze dagen toewens. Rust, overzicht. Geen paniek. Niet vloeken. Begrijpen in wat voor een tijd we leven. Steeds meer mensen die steeds meer willen. Een tijd waarin we steeds meer haast lijken te hebben. Geen tijd om even af te remmen, om te zien wat er eigenlijk aan de hand is. (Oh, dat is een begrafenisstoet). En (bij mij) geen begrip dat een ander dat niet in de gaten heeft. En ondertussen voelen we ons steeds minder gezien, gehoord, gekend. Worden we steeds bozer: 'Niemand houdt rekening met mij!' Weet u nog, The Who, met Tommy: 'See me, feel me, touch me, heal me...' Het was een visionaire tekst. Dat het een halve eeuw later zou lijken te gaan gelden voor een hele maatschappij... Profetisch woorden van Pete Townshend. We schreeuwen om aandacht. Aandacht. Verwacht die niet van de politiek. Het sterft inmiddels van de valse profeten. Je zou ze willen toeroepen: 'Geloof je het zelf?!' Heel veel stemmingmakerij, heel veel bangmakerij. Trap er niet in. We weten allemaal beter. Ruziemakers, heb je niks aan. IJdeltuiten, zijn bezig met zichzelf. En ook mensen met een Messiascomplex helpen ons niet verder. We zullen het zelf moeten doen. En dat kunnen we ook. Door elkaar te geven waar we het meeste behoefte aan hebben. Aandacht. Zie me, voel me, raak me aan. Dick Schoof gaat dat niet doen... In Den Haag overschatten ze zichzelf. Maar laten wij onszelf niet onderschatten. We hebben elkaar zoveel te geven. Doen we al. Kijk ons hier nou zitten, mensen die er voor elkaar willen zijn – iets te geven hebben. Zichzelf. Laat jezelf niet gek maken. Heb aandacht voor jezelf, aandacht voor elkaar. Dat is dagelijks geloof. Amen

André Meiresonne, voor Remonstranten Sommelsdijk, 24 november 2024

Vragen

1. Hoe kunnen wij mensen bijdragen aan de wereld om ons heen?
2. Welke regel spreekt jou aan in het deel van de Remonstrantse geloofsbelijdenis dat geciteerd wordt in de overdenking?
3. Ben je het eens met de laatste zinnen uit de overdenking ?